

Sygn. akt IX U 12/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2017 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

| | |
|-----------------|--------------------------|
| Przewodniczący: | SSR del. Renata Stańczak |
| Protokolant: | Gabriela Jokiel |

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2017 r. w Rybniku

sprawy z odwołania J. K. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o prawo do rekompensaty

na skutek odwołania J. K. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 21 listopada 2016 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. K. (1) prawo do emerytury z rekompensatą począwszy od dnia 01 października 2016r.

Sędzia

Sygn. akt IX U 12/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 21 listopada 2016r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonemu J. K. (1) (K.) prawa do rekompensaty za pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z tytułu utraty możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, gdyż ubezpieczony nie udokumentował 15 lat takiej pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy wskazał, że stanowiska, które zajmował ubezpieczony w okresie od 1.03.1979r. do 8.05.2003r., a które pracodawca wymienił w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych z 8.05.2003r., nie zostały wymienione w Zarządzeniu nr 2 Ministra Przemysłu i Handlu z 27.02.1995r.

Ubezpieczony odwołał się od powyższej decyzji domagając się przyznania rekompensaty za pracę w warunkach szczególnych wskazując, że wykonywał taką pracę przez 20 lat określoną w wykazie A, Dział I, poz. 5 i po 1.03.1979r. - Dział XIV, poz. 24.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z przyczyn jak w zaskarżonej decyzji.

Rozpoznając sprawę Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczony urodził się (...)

Prawomocnym wyrokiem z 13.06.2006r., sygn. akt IX U 259/06 tut. Sąd oddalił odwołanie ubezpieczonego od decyzji organu rentowego z 23.01.2006r. odmawiającej mu prawa do emerytury z obniżonego wieku na podstawie art. 184 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS w zw. z §8 rozporządzenia z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach... , gdyż ubezpieczony na 01.01.1999r. nie legitymował się 10 latami pracy wskazanej w dziale IV wykazu B rozporządzenia uznając, iż taką pracę ubezpieczony wykonywał do 31.07.1979r., a od 1.08.1979r. – pracę zaliczaną do prac wykonywanych w szczególnych warunkach z wykazu A rozporządzenia jw.

Organ rentowy, decyzją z 23.07.2014r. przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od 18.07.2014r., na podstawie art.24 ust. 1b ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tj. od osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego 65 lat i 5 miesięcy.

W dniu 24.10.2016r. ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie uprawnień do rekompensaty w związku z wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach,

Rozpoznając powyższy wniosek organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję opisaną na wstępie.

Ubezpieczony do 1.01.2009r. legitymuje się 6 latami, 10 miesiącami i 24 dniami pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach wymienionych w wykazie A, uznanymi przez organ rentowy.

(dowód: akta organu rentowego, akt tut. Sądu o sygn. IX U 259/06)

Ubezpieczony od 1.06.1972r. do 14.03.2014r. był zatrudniony w (...) S.A. Oddziale KWK (...) kolejno na stanowiskach:

- w okresie od 1.06.1972r. do 31.07.1979r.: stażysty n.p., dozorczy płuczki wodnej n.p., kierownika działu kontroli jakości węgla n.p.,

- i w okresie od 1.08.1979r. do 14.03.2014r.: technologa procesów przeróbczych n.p., nadsztygara przeróbki mechanicznej węgla n.p., głównego inżyniera przeróbki mechanicznej węgla n.p., zastępcy głównego inżyniera energo-mechanicznego – głównego inżyniera przeróbki mechanicznej węgla n.p., kierownika działu przeróbki mechanicznej węgla – głównego inżyniera przeróbki mechanicznej n.p., głównego specjalisty ds. technologii n.p., nadsztygara przeróbki mechanicznej n.p.

W okresie zatrudnienia w (...) S.A. Oddziale KWK (...) od 01.02.1973r. do 31.07.1979r. ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace określone w wykazie B, dziale IV, poz. 9 pkt 28 rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r. (Dz.U nr 8) i zarządzenia nr 2 Ministra Przemysłu i Handlu z 27.02.1995r.).

W okresie zatrudnienia w (...) S.A. Oddziale KWK (...) od 1.08.1979r. do 24.02.2009r. ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace określone w wykazie A, dziale XIV, poz.24 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r. (Dz.U nr 8) i zarządzenia nr 1 Ministra Górnictwa i Energetyki z 12.08.1983r.

(dowód: akta osobowe ubezpieczonego, w tym świadectwo pracy z 14.03.2014r. oraz zaświadczenia wykonywania prac w szczególnych warunkach z 24.02.2009r.)

Ubezpieczony pracował w KWK (...) w zakładzie przeróbki mechanicznej węgla na powierzchni, a od 01.08.1979r. na stanowiskach dozoru inżyniersko – technicznego w tym zakładzie. W zakładzie przeróbki mechanicznej węgla były cztery podstawowe oddziały ruchowe: oddział płuczki zawieszinowej, płuczka wodna flotacja, oddział napraw i oddział obiegu wodno- mułowego. Poboczne oddziały, to załadunek, oddział kontroli jakości i ekspedycja, był też punkt wydawania deputatu węglowego, które to oddziały ubezpieczony nadzorował osobiście.

Ubezpieczony jako nadsztygar nadzorował wszystkie oddziały wchodzące w skład przeróbki mechanicznej węgla. Nadsztygarowi podlegał sztygar oddziałowy, a temu podlegali sztygarzy zmianowi, a im podlegali dozorczy. Nad nadsztygarem był kierownik przeróbki. Główny inżynier przeróbki mechanicznej był przełożonym dla kierownika.

Do obowiązków ubezpieczonego jako nadsztygara na co dzień należało wykonanie planu. Nadsztygar miał do dyspozycji biuro, które głównie służyło mu do raportowania, tj. do odbierania raportów od podwładnych. Ubezpieczony przebierał się i szedł do ruchu. Na przeróbce często dochodziło do awarii. Nadsztygar szedł w miejsce takiej awarii, wydawał polecenia, korygował, to co było na wcześniejszych zmianach zrobione. Takie same obowiązki miał główny inżynier przeróbki mechanicznej węgla i kierownik działu przeróbki mechanicznej węgla.

Zakład był w złym stanie technicznym, w związku z czym występowały tam ciągle awarie i dozór inżyniersko – techniczny musiał w nich uczestniczyć. Nadsztygar miał też obowiązek sporządzać raporty i przekazywać je wyżej. Nadsztygar przez całą dniówkę był przy stanowiskach pracy, na których były warunki szczególne. Nawet jeżeli nie było awarii, to musiał wszystko kontrolować.

Praca kierownika działu przeróbki mechanicznej węgla również polegała na kontrolowaniu pracy na zakładzie przeróbki. Kierownik był bezpośrednio odpowiedzialny przed dyrekcją.

W praktyce nie było zasadniczej różnicy pomiędzy pracą nadsztygara, głównego inżyniera, czy kierownika, jedynie poza kwestiami raportowania.

Większość urządzeń na tym oddziale w KWK (...) przebiegała przez kilka poziomów. Urządzenia były rozmieszczone po ukosie np. taśmociągi. W przypadku awarii dozór musiał być na każdym z poziomów takiego urządzenia, awarię trzeba było usuwać na każdym z poziomów, przez który przechodził ten taśmociąg. Awarie usuwali pracownicy fizyczni, którzy musieli pracować pod nadzorem. Na każdym z poziomów musiał być ktoś z nadzoru. W ramach nadzoru na zmianie III i II był nadsztygar i sztygarzy zmianowi, przy czym tam było kilka oddziałów i na danym oddziale był jeden sztygar zmianowy, a nadsztygar musiał nadzorować wszystkie oddziały. Tych oddziałów na przeróbce było cztery, oprócz tego dochodził załadunek. Załadunek polegał na tym, że trzeba było podciągać wagony pod punkty załadunkowe i ładować na wagon. Praca na wszystkich oddziałach była w warunkach szczególnych. Co do zasady główny inżynier, jak również kierownik działu pracowali na I zmianie, ale czasami świadczyli też prace na innych zmianach. Było to raz lub dwa razy w tygodniu. Na I zmianie był obecny sztygar oddziałowy, nadsztygar, kierownik i główny inżynier. Sztygar dozorował swój oddział i poza ten zakres nie wychodził. Natomiast nadsztygar był zobowiązany do kontroli nie tylko swojego oddziału, ale również innych oddziałów, podobnie główny inżynier i kierownik. Trzeba też było organizować remonty na zakładzie w taki sposób, by zakład był dalej w ruchu. Ubezpieczony przy takich pracach musiał być obecny również jako główny inżynier i kierownik działu.

Sprawy kadrowe załatwiali sztygarzy oddziałowi. Wszelka korespondencja była załatwiana w sekretariacie w ten sposób, że była rozsyłana na poszczególne oddziały.

Ubezpieczony po zakończonej zmianie albo następnego dnia przed rozpoczęciem kolejnej zmiany załatwiał sprawy typu poczta - przeglądał pocztę. Raporty były przedstawiane dyrekcji kopalni do godz. 6.30.

Ubezpieczony w godzinach pracy nie chodził na narady do dyrekcji, nie miał bezpośrednich kontaktów z ministerstwem.

(dowód: zeznania świadków J. K. (2) (K.) i Z. T. (T.) złożone na rozprawie 13.04.2017r., czas nagrania 00:03:41-01:11:25, protokół elektroniczny rozprawy k. 48 a.s. oraz zeznania ubezpieczonego złożone na rozprawie 23.05.2017r., czas nagrania 00:01:18-00:46:08, protokół elektroniczny rozprawy k. 51 a.s.).

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art.21 ustawy z dnia 19.12.2008r. o emeryturach pomostowych (j.t. Dz. U z 2017r. poz.664 ze zm.) rekompensata przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po 31.12.1948r., jeżeli przed dniem 01.01.2009r. wykonywał przez co najmniej 15 lat prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów art.32 i 33 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a nie ma prawa do emerytury określonej:

- w art. 46 w związku z art. 29, 32 i 33 lub art.39, art.50, art.50a lub art.50 e albo art.184 ustawy emerytalnej,

- art. 34 i 48 w związku z art.49 ustawy emerytalnej w brzmieniu obowiązującym do 31.12.2006r. albo:

- art.3 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 27.07.2005r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz ustawy Karta Nauczyciela,

- art.88 ustawy z dnia 26.01.1982r. Karta Nauczyciela

oraz nie ma prawa do emerytury pomostowej.

Bezspornym w sprawie jest, że ubezpieczony urodził się po 31.12.1948r. i nie posiada prawa do emerytury ustalonej na podstawie powołanych powyżej przepisów.

Spór natomiast sprowadzał się do ustalenia, czy ubezpieczony spełnia warunek dotyczący posiadania na dzień 01.01.2009r. co najmniej 15- letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z wykazem A, dział XIV poz. 24, stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r., Nr 8, poz.43) – jako szczególne warunki zalicza się kontrolę międzyoperacyjną, kontrolę jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

W ocenie Sądu, przeprowadzone postępowanie dowodowe w sprawie pozwala jednoznacznie stwierdzić, iż ubezpieczony, będąc zatrudnionym w (...) S.A. Oddziale KWK (...) od 1.08.1979r. do 24.02.2009r. wykonywał faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę w warunkach szczególnych polegającą na sprawowaniu dozoru inżynieryjno-technicznego nad pracownikami w zakładzie przeróbki mechanicznej węgla, tj. pracownikami wykonującymi prace w szczególnych warunkach określoną w dziale I, poz. 5 wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r.

Ustalając powyższe w zakresie rzeczywiście wykonywanej pracy przez ubezpieczonego w spornym okresie, Sąd oparł się na danych wynikających ze zgromadzonej w sprawie dokumentacji akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonego, w tym treści świadectwa pracy z 14.03.2014r. oraz zaświadczenia wykonywania prac w szczególnych warunkach z 24.02.2009r., w którym pracodawca uznał pracę ubezpieczonego w okresie spornym jw. za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach określoną w wykazie A, a także zeznaniach świadków, współpracowników ubezpieczonego, którzy byli naocznymi świadkami wykonywanej przez niego pracy.

Zeznania te Sąd uznał za wiarygodne, gdyż były one rzeczowe, logiczne, korelujące ze sobą oraz korespondujące z treścią powołanej w sprawie dokumentacji.

Sąd oparł się także na zeznaniach ubezpieczonego, które korelowały z treścią dokumentacji osobowej ubezpieczonego oraz z zeznaniami świadków.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 23.01.2014r. sygn. akt I UK 369/13, aby dozór inżyniersko – techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie mógł być uznany za pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu art.32 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych musi łącznie odpowiadać następującym warunkom: 1) musi być dozorem inżyniersko – technicznym, czyli dozorem specjalistycznym, 2) musi być sprawowany na oddziałach i wydziałach, czyli powinien być wykonywany bezpośrednio w określonym środowisku pracy w narażeniu na szkodliwe czynniki, 3) powinien dotyczyć prac zgodnych z wykazami prac w szczególnych warunkach, 4) musi być wykonywany stale, czyli nie może mieć charakteru okazjonalnego, 5) powinien być sprawowany w pełnym wymiarze czasu, jaki obowiązuje osobę nadzorującą na zajmowanym stanowisku.

Czynności administracyjno – biurowe immanentnie związane ze sprawowaniem dozoru inżyniersko – technicznego nie przeszkadzają przyjęciu takiej pracy jako wykonywanej w warunkach szczególnych, jeżeli jednak ubezpieczony w ramach zakresu obowiązków służbowych wykonuje również inne czynności niemające związku z wykonywaniem bezpośredniego dozoru nad procesem produkcji, nie jest możliwe zaliczenie tego okresu zatrudnienia do pracy w szczególnych warunkach.

Jak wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego (w tym z akt osobowych ubezpieczonego) ubezpieczony zajmując od 1.08.1979r. w dziale przeróbki mechanicznej węgla na powierzchni wyszczególnione stanowiska, sprawował niewątpliwie dozór inżyniersko – techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Dokumenty zgromadzone w sprawie w szczególności w postaci zakresu czynności za sporne okresy nie wskazują, aby oprócz czynności związanych ze sprawowaniem bezpośredniego dozoru inżyniersko – technicznego na zakładzie przeróbki mechanicznej węgla, ubezpieczony zajmował się również innymi sprawami np. sprawozdawczością, sprawami kadrowymi, przetargami, itp. Nadto podkreślić należy, że ten zakład w KWK (...) był specyficznym zakładem ze względu na budynki, które zajmował. Budynki te nie były przystosowane do nowych technologii. Panowała w nich ogromna ciasnota, co skutkowało licznymi awariami. Ubezpieczony logicznie wyjaśnił, że większość urządzeń w tym zakładzie przebiegała przez kilka poziomów. Urządzenia były nadto rozmieszczane po ukosie, co powodowało, że w momencie awarii dozór inżyniersko – techniczny musiał być na każdym poziomie takiego urządzenia. Dlatego też cały dozór, a nie tylko sztygarzy oddziałowi czy nadsztygarzy, również główny inżynier i kierownik brali udział w usuwaniu tych awarii. Wynikało to ze specyfiki tego konkretnego zakładu.

Podkreślić należy, iż zarzut organu rentowego, iż nazwy stanowisk pracy, na których pracował ubezpieczony od 1979r. nie pokrywają się z wykazem A stanowisk pracy zarządzenia resortowego, nie wpływa na ostateczne stanowisko Sądu, gdyż zarządzenia resortowe nie stanowią obowiązującego prawa, mogą być przez Sąd traktowane jedynie pomocniczo, przy czym, co stanowi ugruntowane już stanowisko orzecznicze Sądu Najwyższego, o zakwalifikowaniu pracy do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach nie decyduje nazwa stanowiska pracy lecz praca faktycznie wykonywana w szczególnych warunkach, co w toku postępowania dowodowego, przeprowadzonego w niniejszej sprawie, zostało wykazane.

W konsekwencji takiego stanowiska Sąd stwierdził, iż ubezpieczony spełnia wszystkie niezbędne przesłanki prawa do rekompensaty na podstawie z art. 21ustawy z dnia 19.12.2008r. o emeryturach pomostowych.

Wobec powyższego Sąd z mocy art.477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury z rekompensatą począwszy od miesiąca złożenia wniosku, tj. od 01.10.2016r., zgodnie z treścią art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zw. z art.26 ust.1 ustawy o emeryturach pomostowych.

SSR del. Renata Stańczak

Sygn. akt IX U 12/17

ZARZĄDZENIE

1. uzasadnienie odnotować,
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć organowi rentowemu wraz z aktami ZUS,
3. odnotować urlop s.referenta od 16 czerwca 2017r. do piątku 7 lipca 2017r.;
4. kal. 14 dni od doręczenia.

R. dn. 2017-07-11 SSR del. Renata Stańczak